

SAKSBEHANDLER
Sissel Carlstrøm

INNVALGSTELEFON

TELEFAKS
+47 22 94 04 04
postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

VÅR REF.
14/00521-1

DERES REF.

DERES DATO

ARK. Forvaltningsarkivet
351.0

VÅR DATO
27.02.2014

Adresseliste

Invitasjon til å opprette byantikvarstilling

Attn.: Rådmannen

Invitasjon

Vi inviterer bykommuner til å søke om tilskudd til å ansette byantikvar i full stilling. Riksantikvaren gir tilskudd på inntil kr 400 000 pr. år i to år til ti kommuner, under forutsetning om videre bevilgning i statsbudsjettet.

I tillegg til økonomisk støtte vil vi følge opp med faglig støtte og drifte et nettverk for byantikvarene. Målet er å få byantikvarstillingen som del av kommunens permanente virksomhet. Riksantikvaren har flere tiltak for å styrke kulturminnekompetansen i kommunene, og et av disse som altså er nytt fra i år, er tilskuddsmidler til å opprette byantikvarstillinger i utvalgte kommuner.

Bakgrunn

Byantikvarer

Bare seks bykommuner har i dag en egen stilling med tittel byantikvar; Oslo, Bergen, Trondheim, Sandnes, Stavanger og Kristiansand. Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR), har gjennomgått de ulike modellene for organisering som praktiseres i den kommunale kulturminneforvaltningen. Rapporten finnes her: <http://www.nibr.no/pub2680>.

Undersøkelsen viser at byantikvarene har en viktig rolle i kommunene både innad og utad, med et tydelig mandat som kommunal faginstans for å ivareta kommunens kulturminneinteresser. En byantikvar har muligheter for å komme tidlig inn i planprosesser og byggesaker, og er således med på å sette premisser for beslutninger som berører viktige kulturminneverdier. Byantikvarene er en viktig stemme uavhengig av plassering i kommunens organisasjonsmodell.

Kunnskapsløft for kulturminneforvaltningen

Klima- og miljødepartementet og Riksantikvaren har siden 2011 arbeidet for et kunnskapsløft for kulturminneforvaltningen, og har en satsing på dette som skal gå fram til 2017. En undersøkelse fra Riksrevisjonen i 2009 viste at mange kommuner mangler både kompetanse og gode planer og oversikter over egne kulturminneverdier. God kulturminneforvaltning i kommunene krever kompetanse, og behovet for å styrke denne er tydelig i mange kommuner. Et viktig tiltak er å legge til rette for og stimulere kommunene til å bygge opp egen kompetanse.

Følgende vektlegges ved behandlingen av søknader om økonomisk støtte

Riksantikvaren sender denne invitasjonen til 65 bykommuner som er med i Riksantikvarens register over byer med kulturmiljøer som har nasjonal interesse (NB!-registeret).

(<http://nb.ra.no/nb>). Det viktigste kriteriet for å få støtte er at kommunen selv ønsker seg en byantikvar og at det er et behov for å styrke kulturminneforvaltningen i kommunen. Byantikvaren vil være kommunens stemme i å ivareta viktige kulturminneverdier i byutviklingen.

Andre forhold som vektlegges

Mange byer vokser fort og opplever **stort press på areal**. Dette kan være utfordrende fordi de områdene som kommer under press, ofte også har viktige **kulturhistoriske verdier**. Noen byer har områder som er **fredet** som **kulturmiljø**, eller hvor fredningsprosess pågår, eller de har mange områder regulert **til bevaring** eller **hensynssoner**. Mange byer har **tette trehusmiljøer** med utfordringer knyttet til brannsikring. **Klimatrusler** som havnivåstigning kan utgjøre fare for uomstøtelige kulturverdier, men også andre forhold kan være viktige momenter for om en kommune ønsker byantikvar. Det vil videre bli lagt vekt på hvilke mål og strategier kommunen vil ha for kulturminnearbeidet og byantikvarstillingen.

Organisering og oppgaver

Organisatorisk plassering i kommunen

Kommunen selv avgjør hvor en byantikvarstilling vil kunne plasseres administrativt. Den kan bli integrert i andre avdelinger/seksjoner, organiseres som egen etat direkte under rådmannen (formannskapsmodellen), underordnet et byråd (i en parlamentarisk styringsmodell) eller direkte underlagt kommunestyret.

Aktuelle oppgaver for en byantikvar

NIBRs studie viser at byantikvarene er viktige som premissleverandør inn i de kommunale plan- og byggesaksprosessene. Byantikvarene kommer ofte inn i planprosessene på et tidlig tidspunkt, for eksempel ved å delta på oppstartsmøter med utbyggere og representanter fra kommunen. De kan da være med å diskutere premissene for planene, og legge frem sine synspunkter på hvilke verneinteresser som berøres og hvordan disse bør håndteres.

Arbeidet med kulturminneplaner er gitt høy prioritet i satsingen på økt kulturminnekompetanse i kommunene. Mange kommuner mangler, eller har gamle eller mangelfulle kulturminneplaner uten handlingsdel som angir aktuelle juridiske virkemidler. Å få på plass gode kulturminneplaner er en sentral oppgave for en byantikvar. Informasjonsarbeid om kulturminneverdiene overfor utbyggere, politikere, allmenhet og ikke minst eiere, er i tillegg en viktig oppgave, særlig koplet til byggesak. Andre oppgaver kan være å gjennomføre landskapsanalyser eller kulturhistoriske stedsanalyser for å få et godt plangrunnlag, og følge opp kommunens områder i det nasjonale NB!-registeret.

Søkerkonferanse

Riksantikvaren vil arrangere et Utviklingsnett som også vil være en søkerkonferanse **1. april 2014**. Temaet for dagsamlingen er *Organiseringen av kulturminneforvaltning i kommunene med vekt på byantikvarens rolle og ansvar*. Der vil vi invitere dagens seks byantikvarer til å holde innlegg. I tillegg vil Arne Holm fra NIBR fortelle om undersøkelsen som er nevnt over. Program for samlingen er vedlagt.

Oppfølging

Riksantikvaren vil ta stilling til oppfølging av arbeidet i samråd med de kommunene som får byantikvarstilling. Det kan være aktuelt å etablere et nettverk for byantikvarer og følgeevaluering av ordningen. Nettverket vil være en viktig arena for utveksling av erfaring, og vil også

gi kunnskap for videre utvikling av kulturminneforvaltning i andre kommuner. Evaluering kan gi viktige innspill til utvikling av kommunen som kulturminneforvalter og forståelsen av kulturminnene som premiss og ressurs i kommunens arbeid med lokalsamfunnsutvikling.

Søknad

Søknaden må inneholde følgende:

- Mandat og opplegg for arbeidet
- Budsjett og finansiering
- Kontaktperson

Søknadsfristen er **1. juni 2014**.

For de kommunene som ikke rekker å gjennomføre politisk behandling av søknaden innen fristen vil det være mulig å sende søknad med forbehold om politisk godkjenning og etter-sending av vedtak.

Vi ber om at søknaden og eventuelt andre henvendelser sendes elektronisk til postmottak@riksantikvaren.no, merket med «Saksnr. 14/00521, byantikvar».

Riksantikvaren vil foreta vurdering av søknadene raskt etter søknadsfristen. Vi regner med å ha kontakt med søkerkommunene undervegs. Vi kan også delta på møter dersom dette er ønskelig.

Vi tror dette blir et morsomt og spennende arbeid og håper på kommunenes deltakelse.

Søkerkonferanse/UTVIKLINGSNETT

1. april 2014 kl. 10 - 16

Samlingen blir i Riksantikvarens lokaler i Oslo, Dronningens gate 13.
Se vedlagte program.

Brevet er elektronisk godkjent uten underskrift

Vennlig hilsen
Marit Huuse (e.f.)

Sissel Carlstrøm
Seniorrådgiver

Vedlegg: Program til Utviklingsnett 1. april

Kopi til: Fylkeskommunene og Sametinget

Adresseliste NBI-kommuner

Fylke	Kommune	epostadresse
Østfold	Fredrikstad	postmottak@fredrikstad.kommune.no
Østfold	Halden	postmottak@halden.kommune.no
Østfold	Moss	post@moss.kommune.no
Østfold	Sarpsborg	postmottak@sarpsborg.com
Akershus	Frogn	postmottak@frogn.kommune.no
Akershus	Skedsmo	postmottak@skedsmo.kommune.no
Akershus	Vestby	post@vestby.kommune.no
Hedmark	Elverum	postmottak@elverum.kommune.no
Hedmark	Hamar	postmottak@hamar.kommune.no
Hedmark	Kongsvinger	postmottak@kongsvinger.kommune.no
Oppland	Gjøvik	postmottak@gjovik.kommune.no
Oppland	Lillehammer	postmottak@lillehammer.kommune.no
Buskerud	Drammen	kommunepost@drammen.kommune.no
Buskerud	Kongsberg	postmottak@kongsberg.kommune.no
Buskerud	Ringerike	postmottak@ringerike.kommune.no
Vestfold	Holmestrand	postmottak@holmestrand.kommune.no
Vestfold	Horten	postmottak@horten.kommune.no
Vestfold	Larvik	postmottak@larvik.kommune.no
Vestfold	Sandefjord	postmottak@sandefjord.kommune.no
Vestfold	Svelvik	postmottak@svelvik.kommune.no
Vestfold	Tønsberg	postmottak@tonsberg.kommune.no
Telemark	Bamble	postmottak@bamble.kommune.no
Telemark	Kragerø	post@kragero.kommune.no
Telemark	Notodden	postmottak@notodden.kommune.no
Telemark	Porsgrunn	postmottak@porsgrunn.kommune.no
Telemark	Tinn	post@tinn.kommune.no
Telemark	Skien	skien.postmottak@skien.kommune.no
Aust-Agder	Arendal	postmottak@arendal.kommune.no
Aust-Agder	Grimstad	postmottak@grimstad.kommune.no
Aust-Agder	Lillesand	postmottak@lillesand.kommune.no
Aust-Agder	Risør	post@risor.kommune.no
Aust-Agder	Tvedestrand	post@tvedestrand.kommune.no
Vest-Agder	Farsund	post@farsund.kommune.no
Vest-Agder	Flekkefjord	post@flekkefjord.kommune.no
Vest-Agder	Mandal	fellespost@mandal.kommune.no
Rogaland	Eigersund	post@eigersund.kommune.no
Rogaland	Haugesund	postmottak@haugesund.kommune.no
Rogaland	Karmøy	post@karmoy.kommune.no
Rogaland	Sauda	post@sauda.kommune.no
Rogaland	Sokndal	postmottak@sokndal.kommune.no
Hordaland	Odda	post@odda.kommune.no
Hordaland	Voss	postmottak@voss.kommune.no
Sogn og Fjordane	Høyanger	postmottak@hoyanger.kommune.no
Sogn og Fjordane	Flora	postmottak@flora.kommune.no
Sogn og Fjordane	Lærdal	post@laerdal.kommune.no

Møre og Romsdal	Kristiansund	postmottak@kristiansund.kommune.no
Møre og Romsdal	Molde	postmottak@molde.kommune.no
Møre og Romsdal	Ålesund	postmottak@alesund.kommune.no
Sør-Trøndelag	Røros	postmottak@roros.kommune.no
Nord-Trøndelag	Levanger	postmottak@levanger.kommune.no
Nord-Trøndelag	Namsos	postmottak@namsos.kommune.no
Nord-Trøndelag	Steinkjer	postmottak@steinkjer.kommune.no
Nordland	Bodø	postmottak@bodo.kommune.no
Nordland	Narvik	postmottak@narvik.kommune.no
Nordland	Rana	postmottak@rana.kommune.no
Nordland	Vefsn	post@vefsn.kommune.no
Nordland	Vågan	postmottak@vagan.kommune.no
Troms	Harstad	postmottak@harstad.kommune.no
Troms	Tromsø	postmottak@tromso.kommune.no
Finnmark	Alta	postmottak@alta.kommune.no
Finnmark	Hammerfest	postmottak@hammerfest.kommune.no
Finnmark	Nordkapp	postmottak@nordkapp.kommune.no
Finnmark	Sør-Varanger	postmottak@sor-varanger.kommune.no
Finnmark	Vadsø	postmottak@vadsokommune.no
Finnmark	Vardø	postmottak@vardo.kommune.no